

ARABALARIN SİZE ANLATILMAYAN SIRLARI

Ahmet ORUZ
2024

Editör

Yalçın Dönmez
Mehmet Kaplan Sıvarcan

Kapak Tasarımı

Ahmet Oruz

Mizanpaj

Neşe Siyamoğlu

ISBN: 978-625-6718-01-2

1. Baskı: Kasım 2024

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden ve yazardan izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Yazardan Direkt – Türkiye

Yazardan Direkt Elektronik İletişim Tanıtım Paz. ve Tic. Ltd. Şti
Altın-tepe mah. İstasyon Yolu sok. No: 3/1

Maltepe / İstanbul

Tel: 0216 3011213

Sertifika No:47456

Baskı ve Cilt

JOLY SPACE OZALİT KIRTASIYE BİLİŞİM TİC. LTD. Ş Tİ
Çınar Mah. Kadirhas Cad. Kalender Sok. No:1/A Maltepe/İstanbul
Sertifika no: 74091

Ahmet ORUZ Kimdir?

1989 yılında Adana ili Yüreğir ilçesine bağlı Aydınurdu köyünde doğdu. İlköğretimi Aydınurdu İlköğretim Okulunda başlayıp, Yeniyayla ilköğretim okulunda tamamladı. Okul döneminde sınıfın en çalışkan ve en iyi kompozisyon yazar öğrencisiydi. Ailesinin ikamet ettiği yerde okul olmadığından ilkokul 8. sınıfa kadar dedesinin yanında, kalabalık bir ailede ikamet etti. Mustafa Kemal Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümünü kazandı. 2011 yılında mezun oldu. Elektrik taahhüt işlerinde birçok ilde şantiye şefi olarak görev yaptı. Askerlik görevinde Eğirdir Dağ Komando Okulunda sınavlarda başarılı olup Komando Brövesi almaya hak kazandı. Kurumsal bir şirkette 8 yıl görev yaptı. Stres yönetimi, zaman yönetimi, proje geliştirme, dayanıklı olma, sürdürülebilirliği sağlama, performans geliştirme, ekip yetkinliğini arttırma, etkili takım oluşturma, insan odaklı olma, etkili iletişim kurma, hızlı ve etkili kararlar alma, strateji geliştirme, öğretici olma temel uzmanlıkları arasındadır.

İlçelerin şehir şebekesinde temel yatırım ihtiyaçlarının belirlenmesi, projelerin ihtiyaca göre planlanması, kurumlar arası koordinasyonun sağlanması ve sahada yapılmasına ilişkin çalışmalarda bizzat bulundu. İç denetçi eğitimi aldı. Farklı lokasyonlarda denetim yapmak için görevlendirildi. Birçok çalıştayda görev aldı. Kritik kazaların araştırılmasında olay araştırma ekiplerine liderlik yaptı. Kazaların önlenmesine yönelik projeler üreten ekibin içinde yer aldı.

Evli ve iki çocuk babasıdır. “otobilirim” adına youtube kanalı ve “sozsenfonisi” adında instagram sayfası vardır. *Araların Size Anlatılmayan Sırları* adlı bu kitap, ilk kitabıdır. “Şahsi Meselem”, “Enflasyonda Zengin Olma”, “Bir Mühendis Gözünden Hayat”, “Bir Mühendisin İş Deneyimleri” konulu kitap projeleri üzerinde çalışmaktadır.

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	1
Yiğitlerin Ölümü Göze Aldıkları Töreler	3
Eskilerde Atların Yerini Alan Arabalar ve Ortak Özellikleri.....	6
1. SİZCE EN İYİ ARABA HANGİSİDİR?	9
15 Maddede: Neden Araba Alınmalıdır?	13
Araba Alım Satımından Para Kazanmak Nedir?	17
Araba Bir Yatırım Aracı mıdır?	23
2. ARAÇ SEGMENTLERİ NELERDİR?.....	32
A Segmenti Araçlar	34
B Segmenti Araçlar.....	35
C Segmenti Araçlar	36
D Segmenti Araçlar.....	39
E Segmenti Araçlar.....	41
F Segmenti Araçlar.....	44
G Segmenti Araçlar	45
J Segmenti Araçlar.....	46
M Segmenti Araçlar	46
S Segmenti Araçlar.....	48
3. ARAÇ KASA TİPLERİ ÖZELLİKLERİ	50
3.1. Hatchback	51
3.2. Sedan.....	52
3.3. Station Wagon	53
3.4. Minivan	54
3.5. SUV	56
3.6. Pick Up	57
4. ARABALARIN KATEGORİLERE AYRILIP DEĞERLENDİRİLMESİ	59
4.1. Klasik Arabalar	59
Klasik Otomobilin Değerini Belirleyen Maddeler	60

Klasik Otomobillerin Dezavantajları	62
Klasik Otomobilin 10 Avantajı Nedir?	63
Klasik Otomobilin 10 Dezavantajı Nedir?	65
Klasik Otomobil Alıp Satarak Nasıl Para Kazanabilirim?.....	68
4.2. Süper Spor Arabalar.....	69
Hiper Arabalar	72
Mega Arabalar.....	74
Ultra Arabalar	75
Süper Spor Arabaların Dezavantajları.....	76
Süper Spor Otomobilleri Alıp Satarak Nasıl Para Kazanabilirim?....	77
4.3. Ticari Arabalar.....	80
Kaç Çeşit Ticari Araç Vardır?	81
Ticari Arabaların 10 Dezavantajı	81
Ticari Arabaların 10 Avantajı.....	83
Ticari Araç Alım Satımında Nelere Dikkat Edilmelidir?	84
4.4- Binek Arabalar	85
5. ARAÇ ALIRKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?	89
5.1. Aracın Segmentini ve Tipini Belirleme	89
5.2.El İçin Araba Alın	90
5.3. Bütçenizi Doğru Yönetin.....	92
5.4. Daima Şüpheli Olun.....	93
5.5. Gayretli ve Sabırlı Olun	95
5.6. Aracın Geçmişine Farklı Kaynaklardan Erişmeye Çalışın	96
5.7. Mutlaka Test Sürüşü Yapın.....	109
5.8. Hemen Ödeme Yapmayın	123
5.9.Almayı Düşündüğünüz Modeller Hakkında Araştırma Yapın	127
6. KAPORA HAKKINDA BİLMENİZ GEREKENLER.....	130
Kapora Nedir? Ne Değildir?.....	130
Kapora, Tarafları Nasıl Korur?.....	131
Hukuki Olarak Kapora	133
Verilen Kapora Geri Alınır mı?	134
Kapora Dolandırıcılığı Nedir?	134
Hangi Durumlarda Dolandırıcılık Suç Sayılır?	135
Dolandırıcılık Suçunda Hangi Cezalar Verilir?.....	136
7. ARAÇLARDA YAYGIN OLAN HİLELER VE ÇÖZÜMLERİ	137

Hasarsız Araç Hileleri	137
Airbag Hilesi	138
Km Oynama Hilesi.....	147
İki Aracın Birleştirilme Hilesi (Change)	149
Hasar Kaydı Hilesi.....	150
Ağır Hasar Hilesi	151
8. UYGUN ARACI NASIL BULABİLİRİM?	154
8.1. Dolandırıcılara Para Kaptırmayın.....	155
8.2. En Yeni İlanlara Bakın	159
8.3. Acil Satanları Arayın.....	161
8.4. En Eski İlanlara Bakın	162
8.5. Araca Gerçekten İhtiyacınız Olduğunu Hissettin.....	162
8.6. Aklınızdaki Fiyatın Her Zaman Daha Azını Teklif Edin.....	165
8.7. Araba İlanlarında Doğru Filtre Kullanımı.....	166
8.8. İstedığınız Aracın 0 Fiyatını İnceleyin	170
9. ARACINIZI SATARKEN NE YAPMALISINIZ?	172
9.1. Aracınız Temiz Olsun	175
9.2. Aracınızın Zaruri Bakımlarını Yaptırın	176
9.3. Aracınızın Piyasa Değerinden Emin Olun	177
9.4. Aracınız Genel Duruşunu Kontrol Edin.....	178
9.5. Gerçekçi Olun	179
9.6. Hızlı Satın	180
9.7. Arabanızda Küçük Onarımları Kendiniz Yapın veya Yaptırın	182
10. ARAÇ ALIM SATIMINDA YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER....	190
10.1. Aracın Tescil Edilmesi.....	190
10.2. Noter Tasdikli Sözleşme	191
10.3. Zorunlu Sigorta	192
10.4. Kimlik ve Güvenlik Belgesi.....	192
10.5. Vergi Borcu	192
10.6. Aracı Satan Kişilerin Sorumlulukları	193
11. ARABALARA DAİR ÖNEMLİ MEKANİK DETAYLAR	195
Motorlar	195
Motor Tipleri.....	196
1-Hibrit Motorlar	197
2-Elektrikli Motorlar	198

3-İçten Yanmalı Pistonlu Motorlar	201
Motor Hacmi.....	210
Silindir Hacmi ve Sayısı Nedir?	211
Motor Hacmi Nasıl Hesaplanır?.....	211
Motor Hacmi Yakıt Tüketimini Etkiler mi?	212
Maksimum Güç	213
Maksimum Tork.....	215
0-100 km/sa Hızlanma Süresi	217
Motor Karakteristiği:.....	217
Taşıtın Ağırlığı:	217
Taşıtın Boyutları:	217
Kullanılan Yakıtın Özelliği:	218
Lastiğin Yola Tutunma Kuvveti ve Kayma:	218
Azami Sürat.....	219
Yakıt Deposu Nedir?	220
Yakıt Deposu Hacmi	222
Bagaj Kapasitesi	223
Lastik Ebatları	224
Emniyet Kemeri ve Tarihiçesi	226
Isfix Çocuk Koltuğu	227
Parçacık Filtre Sistemi.....	228
Koltuk Kol Dayaması	228

12. ARABALARA DAİR ÖNEMLİ ELEKTRONİK

DETAYLAR	230
ABS Fren Sistemi Nedir, Nasıl Çalışır, Neden Önemlidir?	230
Elektronik Fren Gücü Dağıtımı (EBD)	233
ASR (Anti Patinaj Sistemi) Sistemi ve Faydaları	235
Elektronik İstikrar Kontrolü (ESC).....	236
Alarm Sistemi ve Immobilizer.....	237
Çarpışma Uyarı Sistemi.....	238
Otomatik Frenleme Sistemi	239
Çoklu Çarpışma Frenlemesi	239
AIRBAG Nedir?.....	240
Emniyet Kemeri İkazı	242
Fren Yardım Sistemi.....	243

Otomatik Kararan Geri Görüş Aynası.....	243
Hız Sabitleme Sistemi - Adaptif Hız Sabitleme	244
Hız Sınırlandırıcısı	247
Isıtmalı Ön Cam	247
Kör Nokta Bilgi Sistemi, Yan Trafik Uyarı	248
Lastik Basınç Uyarı Sistemi.....	249
Merkezi Kilit.....	253
Şerit Takip Sistemi - Direksiyonu Etkileme	253
Yaya Korunmalı Kaput	254
Yokuşta Kalkış Desteği.....	254
Yol Bilgisayarı.....	255
Park Yardım Pilotu	256
Park Mesafe Sensörü.....	257
Geri Görüş Kamerası	258
Start/Stop Özelliği	259
Soğutmalı Hazne veya Torpido Soğutma.....	260
Otomatik Yanıp Sönen Farlar	261
Elektrikli Ön-Arka Camlar	262
Virajlama Işıklar/Kaldırım Aydınlatma.....	262
Ön-Arka Sis Farları	263

13. EN ÇOK MERAK EDİLEN SORULAR VE CEVAPLARI 265

Emisyon Nedir?	265
Emisyon Değerleri Neden Sürekli Düşürülmeye Çalışılıyor?	266
Boyası ve/veya Değişen Parçası Olan Arabalar Alınır mı?	267
Tavanında Boyalı veya Değişen Araç Alınır mı?.....	268
Tavan Boyanmasının Diğer Sebepleri.....	270
Motor Kaputunda Boya/Değişeni Olan Araç Alınır mı?	273
Ön Üç Parçası Değişmiş Araba Nasıl Oluyor, Bu Arabalar Alınır mı?.....	273
Change (Birleştirme) Yapılmış Araç Alınır mı?	274
Ağır Hasarlı Araç Alınır mı?.....	274
Yüksek Modelli Boyalı Araç mı, Yoksa Düşük Modelli Hatasız Araç mı?.....	275
Tek Elden Kullanılan Araçların Daha Pahalı Olmasının Mantığı Nedir?.....	276

Araçlarda Tork mu Önemlidir Beygir mi?	277
Dizel Araçlar mı Daha Fazla Zehirli Gaz Üretir Benzinli Araçlar mı?	278
250.000 Km Üzerinde Araç Alacak Olsam Hangi Yakıt Türünü Seçmeliyim?.....	279
Hangi Araç Daha Masrafsızdır? 250.000 km mi 350.000 km Mi?.	280
Aracımla Kaza Yaptığımda Nasıl Bir Yol İzlemeliyim?	281
14. ELEKTRİKLİ ARAÇLARIN KONVANSİYONEL ARAÇLARA GÖRE AVANTAJLARI	286
14.1.Motor ve Güç Aktarma Sistemi.....	287
14.2. Performans	288
14.3. Dayanıklılık.....	288
14.4. Tork Kontrolü	290
14.5. Satın Alım ve Kullanım Maliyeti.....	290
15. ELEKTRİKLİ ARAÇLARIN KONVANSİYONEL ARAÇLARA GÖRE DEZAVANTAJLARI	292
15.1. Enerji Depolama Sistemi.....	292
15.2. Şarj Süresi.....	293
Sonuç.....	294
SONSÖZ.....	297
KAYNAKÇA	299

Herkesin al-sat yaptığı bir zamanda kandırılmadan doğru bir araba almak için bilgi edinebileceğiniz bir kitap arıyorsanız şu an elinizde tuttuğunuz kitap piyasada bulabileceğiniz en uygun kitap. Klasik arabalardan süper arabalara, binek arabalardan elektrikli arabalara kadar araba sınıflandırmaları, ekspertizin nasıl yapılacağı, ucuz aracın nasıl bulunacağı, aracın değerinde nasıl satılacağı gibi ihtiyaç duyulan tüm bilgilerin yanı sıra konvansiyonel araçlar ile elektrikli araçların kıyaslanmasına kadar öğrenmek istediğiniz her şey bu kitapta mevcut. Bunlardan biri sizi ifade ediyorsa mutlaka okumanızı tavsiye ediyorum ve evinizin kitaplığında ya da arabanızın torpido gözünde bulundurulması gerekiyor diye düşünüyorum.

Yalçın DÖNMEZ
Araç Sürüş Eğitmeni
Uzman Sınıf Öğretmeni

TEŞEKKÜR

Değerli Okurlar,

İlkler hiçbir zaman unutulmazdır. Ben de ilk kitabımın tamamlanmasının ve sizlerle buluşmasının mutluluğunu yaşamaktayım. Bu heyecanımı ve tecrübelerimi ömrüm boyunca unutamam diye düşünüyorum. Bu kitap bir tutkunun, heyecanın, yıllar içinde edinilen tecrübelerin, emeğin, sizleri bilgilendirmek gayesiyle ortaya konulan bir üründür. Her satırını sizi düşünerek, daha anlaşılır olması için sade bir anlatım dili kullanılarak kaleme aldım.

Öncelikle beni her şeyden çok seven, her durumda koruyup kollayan, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, bu günlere gelmeme vesile olan ve en önemlisi de bunları hiçbir beklentisi olmadan yapan anneme, babama ve ablama minnettarım. Sizleri de kardeşlerimi de çok seviyorum.

Hayatımın en iyi ve en kötü anlarında her zaman yanımda olan, beni anladığını hissettiren, sevgisini gösteren, cesaretlendiren, desteğini esirgemeyen ve en önemlisi de beni ben olduğum için seven Tuęba Baz'a çok teşekkür ederim. Seni çok seviyorum.

Çok sevdiğim, ilk göz ağrım olan kızım Elif Rana ve varlığı bile içime huzur veren kızım Melek Nur sizi çok seviyorum.

Dostluđunu her daim hissettiren İbrahim Altıntaş'a; arabalar konusunda bilgilerini benden esirgemeyen komşum Hakan Coşgun'a; bazen muhtar bazen arkadaşım ama çoğu zaman da ağabeyim olan, bildiğim en kalender, en dürüst, en babacan, doğruyu bulmak için gözünü budaktan sakınmayan, Yeşilköy Mahalle Muhtarı Ferhat Aydın'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Birçok insanın yokluğu, sizlerin ise varlığı hediyedir bana. İyi ki varsınız...

İş hayatımda yeri çok önemli olan, idol olarak gördüğüm, toy bir mühendisten gelişim sürecime katkı sağlayan, koçluk yapan, beni yönlendiren ve cesaretlendiren Sayın Hatay Bölge Müdürüm Aydın Şahin'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Kitabımın ilk aşamasında sabırla sorularımı cevaplayan, içtenliğiyle ve samimiyetiyle büyüleyen, yönlendiren, cesaret veren, her aşamada bana hoşgörüyü destek olan danışmanımız Bihter Şahin hanımefendiye, kitabımın editörlüğünü yapan kuzenim Yalçın Dönmez'e ve arkadaşım Mehmet Kaplan Sıvarcan'a, son okumada değerli geri bildirimleriyle kitabımın daha da zenginleşmesine vesile olan Büşra Şahin hanımefendiye ve emeği geçen herkese çok müteşekkirim. İyi ki varsınız.

Kitabın son hâlini hayal etmek, sizlere faydalı olduğunu düşünmek benim için en büyük ilham ve motivasyon kaynağıydı. Kitabı beğeneceğinizi ve paylaştığım tüm bilgilerin size faydalı olacağını umuyorum.

Sevgi ve Saygılarımla
Ahmet ORUZ

ÖNSÖZ

Her birimizin küçüklükten kurduğu hayallerimiz vardır. Belki istediğimiz bir mesleği öğrenmek, çiftçi olmak, zengin olmak, lüks bir aracın sahibi olmak; öğretmen, doktor, hemşire vb. olmak... Her neyin hayalini kurarsak kuralım, hayatımızda mutlaka ya kendinizin ya da ailenizin bir aracı olacaktır. Peki hiç ilgi alanınız olmayan konuda aldığınız araç hakkında ne kadar doğru tercih yapmış olabilirsiniz? Bir araç, ülke ortalamasındaki gelirimize göre oldukça pahalıdır. Risk alacak kadar bütçeniz var mı? Türkiye’de bir araba yatırım aracı mıdır? En iyi araç hangisidir? Araç alırken veya satarken nelere dikkat edilmelidir? Araçlar konusunda her kafadan bir ses çıkarken doğru olanı nasıl bulacaksınız? Bunların hepsinin sizin için büyük bir muamma ve aynı zamanda büyük bir risk olduğunun farkında mısınız?

Artık üzülmenize gerek yok! Bu kitap; belki de hayatınızda bir değil onlarca aracınız olmasına vesile olacak. Belki de bu kitap sayesinde araçları bir ticaret yoluna dönüştüreceksiniz. Neden olmasın ki? Sizi araç alım satımında bilgi sahibi yapmak, bakış açınızı geliştirmek; yaşayarak tecrübe edilen, kazanç sağlanan yolları, araç alımında ve satımında dikkat edilmesi gereken hususları, hukuki boyutlarını, şahsi sorumlulukları, ister kullanmak ister ticaret için olsun araç alıp satılırken neler yapılması gerektiğini tüm detaylarına kadar siz değerli okuyuculara ileterek fayda sağlamak için yazılmıştır. Elbette bu kitapta yazılan bilgilerden daha fazlasını bilen, bu işin ticaretini yapan,

ciddi gelirler elde eden kişiler mutlaka vardır. Herkesin bu seviyelere birden ulaşabilmesi elbette mümkün değil.

Maalesef birçok insan bildiklerini paylaştığında ekmeğine taş konulacağını düşünmekte, bilgilerini gizlemekte, öğrenilmesini istememektedir. Bu da hemen herkesin bu zorlu, dikenli, badireli yolları yaşayarak öğrenmesi anlamına geliyor. Bu durum piyasada insanları mağdur etmek, dolandırmak için bekleyen yüzlerce belki binlerce insanın ekmeğine yağ sürüyor. Para kazanmanın, en önemlisi de değerini kaybetmeden biriktirmenin her geçen gün daha da zorlaştığı dünyada alın teriyle para kazanan biz gençleri, memurları, doktorları, mühendisleri, eli öpülesi anneleri, babaları ve daha birçok kişiyi mağdur etmek için âdeta pusu kurmuşlar. Ben birçok kişinin aksine paylaşmayı tercih ediyorum. Bilginin paylaşarak çoğalacağına; başarının, bilgiyi almaktan çok paylaşmakla mümkün olduğuna inanıyorum. İyilik için balık vermeyi değil, balık tutmayı öğretmeyi tercih ediyorum.

Bu kitabı, hayatınızda sahip olacağınız tüm araçlarda kullanacaksınız. Kitaptan edineceğiniz bilgilerle kâr etmenin yolunu öğrenecek veya en azından yapacağınız zararlardan kurtulacaksınız. Öğreneceğiniz bilgiler sayesinde bazı araçları ekspere göstermeye dahi gerek görmeyeceksiniz. Özellikle belirtmem gerekir ki bunları yapabilmek için kitapta verilen bilgileri eksiksiz yapmanız dışında sizin kabiliyetiniz ve dikkatiniz de önemli olacaktır.

Yiğitlerin Ölümü Göze Aldıkları Töreler

“At silah avrat emanete verilmez.”

Türk atasözü

Göçebe Türk toplumlarının hepsinde her şey terk edilirken, insanın mülkiyeti altında bulunan “at avrat silah” asla terk edilemez, emanete verilemezdi. Hatta bununla ilgili atasözümüz bile var. Peki neden at, avrat, silah terk edilemez, emanete verilemezdi? Kısaca anlatalım.

Atalarımız tarih boyunca kadına her zaman değer vermiş, sosyal ve siyasi hayatlarda önemli görevlere getirmiştir. Günümüz dünyasında, en gelişmiş devletler topluluğu olan Avrupa’da bile kadınlara oy kullanma hakkı 1907 yılında verilirken, eski Türk devlet geleneklerinde kadın ile erkek eşit haklara sahip olarak kabul edilmiştir. Bu durum tüm sosyal hayata etki etmiş, devlet yönetiminde kadınlara söz hakkı verilmiştir. Kadının olmadığı yerde güçlü bireylerden ve aileden söz edilemez, güçlü bir toplum oluşturulamazdı. Güçlü bir toplum ise devletin uzun süre ayakta kalabilmesi için çok önemliydi. Bu nedenle Türklerde kadın her zaman çok önemli bir öge olmuştur. Günümüz toplumlarında kadınların ekonomik, siyasi ve sosyal haklarının korunmasına, eşit haklara sahip olmalarına ve özgürce yaşamalarına önem verilmektedir. Hem geleneğimize hem de inancımıza göre avrat (kadın), erine (erkeğine) bağlılığıyla bilinmektedir. Bir kadının aynı anda birden fazla eşi olamaz. Kadın, bir Türk erinin namusudur.¹

---

1 “Türk Kültür ve Devlet Geleneğinde Kadın” Hasan ACAR <https://dergi-park.org.tr/tr/download/article-file/776180>

Toplumlar için silah; özgürlük, güvenlik, avlanma ve korunma için çok önemli bir araç olmuştur. Güçlü devletleri üstün kılan en önemli unsurlardan biri, kullandıkları silahlardır. Silahlarla beraber uyguladıkları savaş taktikleri, stratejileri, coğrafi koşulları değerlendirme ile bu etmenlerin hepsini kullanmada gösterdikleri maharetler güçlü devletler kurulmasını sağlamıştır. Türklerin Çin, Roma, Bizans gibi diğer devletler karşısında üstünlük kurabilmelerine imkân tanıyan en önemli unsurun, kendine has özellikler taşıyan ve bu bakımdan başka toplumlar tarafından örnek alınan, benzerlerinden ayrılan Türk silahları olduğu muhakkaktır. Bugün dünyada çok etkili olan büyük devletlerin silah bakımından çok güçlü olmaları da tesadüf değildir. Öyle ki silah; bazen düğün, defin ve yemin merasimlerinin değişmez bir elemanı, bazen en değerli hediye, aman verme, teslim veya itaat sembolü olarak kabul edilmiş; bazen de sevgilinin kaşısı, kirpiği ve saçıyla özdeşleştirilmiş önemli bir öğedir. Genel olarak ise silah sahibindedir, tehlikelidir ve başkasının eline geçmemelidir.² Türk Silahlı Kuvvetleri de toplumumuzdaki namus hassasiyetini bildiğinden olsa gerek, erlere “Silah askerin namusudur” diye öğretir.

Tarih boyunca tüm insanlığı etkileyen iki büyük vakiyadan biri savaş diğeri göçtür. Her ikisinde de atın kullanılmasıyla beraber büyük gelişme kaydedilmiştir. Savaşlarda yaya olan askerlere karşı atlı askerin kullanılması ciddi bir güç farkı ortaya çıkarmış ve bunu yapabilen devletler muvaffak olmuşlardır. İnsanlık tarihini etkileyen büyük vakiyadan ikincisi göçlerdir demiştik. Kavimler Göçü, büyük fetihler gibi dünya tarihini

---

2 “Türk Kültüründe Silah” Erkan Göksu
<https://www.otuken.com.tr/u/otuken/docs/s/i/silah-1442401315.pdf>

değiştirecek hadiselerde at her zaman önemli bir rol oynamıştır. Atlar zaman içinde bazen hız tutkusunu karşılamak veya yük taşımak için araç; bazen savaşta üstünlük sağlamak için kullanılan silah; bazen erkeklerin sahip olduğu, kadınlardan bile daha yakın, daha dost varlıklar; bazen esnek ve hafif yelesiyle, boyuyla, rengiyle, kaslarıyla sahiplerinin namını gösteren bir mülk; bazen de savaşlarda ve seferlerde gövdesine sığınarak uyunan, siper olarak kullanılan, etinden ve sütünden yiyecek elde edilen, bazı toplumların uğuru sayılan, sahibine bağlı yeğâne varlık olarak kullanmışlardır. Bu nedenle özellikle göçebe toplumlar, atlarının sağlığını korumaya çok önem vermişler, atların beslenmesini ve bakımını sağlamışlardır. Ayrıca, atların bakımı ve eğitimi için özel olarak tasarlanmış eğitim metotları kullanarak ata her zaman önem vermişlerdir. Özel metotlarla yetiştirilen Türk atları, diğerlerine kıyasen daha pahalıya satılmışlardır.

Türklerin, Orta Asya steplerinden beri hayvanlara ayrı bir değer verdiği tarih kayıtlarına geçmiştir.³ Sığır, keçi, kuş, köpek, kurt ve yabani hayvanların yanı sıra atlara özel bir saygı gösterilmiştir. 1550 yılında Kanûni Sultan Süleyman döneminde Süleymaniye Külliyesi inşaatında yük taşıyacak hayvanların bakımları ve taşıyabileceklerinden fazla yük vurulmaması veya çektirilmemesi hakkında ferman çıkarılmıştır.

Müslüman-Türk anlayışında bu üçünün ödünç verilmesi bu nedenlerle söz konusu edilemez. Hele yiğitlerin bu uğurda ölümlü göze aldıkları düşünülürse böyle bir töre, toplumun ahlak ve huzuru için şarttır.

---

3 <https://www.topragizbiz.com/konular/osmanlida-hayvan-sevgisi-ve-hayvan-haklari.5315/>